



Raffaello
Madonna del Granduca

Milí priatelia,

ako mocne hovorí vianočný sviatok k našej myslí! Obraz dieťaťa v jasličkách, ako nám ho opisuje Lukáš – dieťaťa vypudeného svetom, ale velebeného anjeli –, oslovuje pocity v nás, ktoré inak mlčia. Tušíme veľkú obeť, cez ktorú toto dieťaťko raz ľudstvo premení a obdaruje novým životom. Jeho obeť nás podnieti k tomu, aby sme sa tiež navzájom obdarovávali. Dokonca i tam, kde sa vzájomné obdarovanie stalo čímsi celkom povrchným, žije v ňom ešte predsa len niečo zo skutočnej vianočnej nálady.

Túto náladu v sebe môžeme prehľbiť, keď sa bližšie zaoberáme obrazmi Lukášovho evanjelia. Tu s úžasom zistíme, aká hĺbka sa pred nami otvorí. Základné deje vianočného príbehu – zvestovanie o narodení dvoch chlapcov, Jána a Ježiša, a ich narodenie – tvorí, ako sa ukazuje, časový kríž: jeseň, jar, vrcholné leto a hlboká zima. Tieto protiklady sú doplnené ďalšími, ako sú *staroba* a *mladosť*, *muž* a *žena*, *chrám* a *komora*. Tak obsahuje Lukášovo rozprávanie esenciu celého pozemského bytia.

Vo svojom rozprávaní upozorňuje Lukáš ešte na ďalší protiklad, ktorý súvisí so *slovom*. Všetko začína v Jeruzalemskom chráme, kde starý kňaz Zachariáš jedného jesenného dňa prináša kadidlovú obeť, kým sa ľud vonku modlí. Tu sa mu zjavuje archanjel Gabriel a zvestuje narodenie Jána. Môžeme predpokladať, že Zachariášovo *slovo* je predchnuté hlbokou zbožnosťou aj duchovnou bdelosťou. Ale predsa musí toto zostarnuté slovo *zmĺknúť*, keď začína hovoriť samotný anjelský svet. Do narodenia svojho syna ostáva Zachariáš *nemý*.

Úplne iné je zvestovanie Márii. Ona je v komore svojho domu a snáď sa modlitbou pripravuje na

spánok. Tu sa jej zjaví archanjel Gabriel. Potom, čo sa z toho silného stretnutia opäť spamätá, počítuje životnú silu, ktorá vychádza zo *slova* anjela, a dokáže sa mu celkom odovzdať. „Nech sa mi stane podľa tvojho slova.“ Celkom skromný je jej postoj, avšak keď krátko potom navštívi ťarchavú Alžbetu, premení sa jej zážitok na chválospev. „Moja duša sa doširoka otvára, aby ťa chválila, Pane života!“ Jej *slovo* rozkvitá.

Keď sa potom narodí chlapec Ján, vráti sa Zachariášovi reč a on zvestuje budúci osud tohto dieťaťa. Ján bude hlásnikom, ktorý predchádza onoho druhého, ktorý je ešte väčší než on sám. Najprv bude *mlčať* ako jeho otec, a to tridsať dlhých rokov, až sa mu naplní slovo silou anjelského sveta.

A keď sa potom v najtemnejší čas roka narodí chlapec Ježiš, tu *mlčí* príroda aj človek. Tak môže *prehovoriť* nebo. „Vznešené slovo nebies“ počuje iba niekoľko pastierov, ktorí chcú potom na vlastné oči uvidieť, ako sa *počuté* slovo naplní. Potom ho *zvestujú* všetkým, ktorí sú ochotní *počuť*.

Avšak v najhlbšom mlčaní znie ešte *iné* slovo. Novorodeniatko, hovorí sa, vyslovuje siedmymi slovami svoje poslanie, nie pozemskými slovami, ale ľudskými slovami, ako zaznievali kedysi v raji. Matka dokáže týmto slovám rozumieť. Rozumie, že toto dieťa raz prinavráti raj, avšak nie tak, aby sa človek mohol vrátiť do starého raja, alebo aby sa Zem stala rajom. Raj ožije v *slove*, ktoré hovorí človek človeku, keď Kristova sila naplní jeho srdce. V geste darovania vo sviatočný vianočný deň žije toto *slovo* už v zárodku. Nech rastie stále viac.

To Vám všetkým k tohoročným Vianociam želá zo srdca

Váš Frank Peschel